

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2082766

Steller: J. Hoek

Onderwerp: Gedragscode gemeenteraad Hoorn 2023

Bijlages

1	Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen incl. modelgedragscodes integriteit voor volksvertegenwoordigers en voor (dagelijkse) bestuurders 2021
2	Oude Gedragscode uit 2014 <i>(zowel raads- en commissieleden als bestuurders)</i>
3	2023 03 03 sheets Bijeenkomst gedragscode Hoorn
4	Vorbereidend memo Bijeenkomst gedragscode Hoorn

De raad besluit

De Gedragscode gemeenteraad Hoorn 2023

vast te stellen.

en de Gedragscode voor politieke ambtsdragers gemeente Hoorn 2014

in te trekken.

Samenvatting

De oude gedragscode voor alle politieke ambtsdragers, dus zowel college- als raads- en commissieleden, stamde nog uit 2014. Deze code was lang een goede richtlijn, maar mistte bepaalde belangrijke aandachtspunten zoals een stappenplan bij schendingen, aandacht voor ondermijning, aandacht voor des- of misinformatie. De code moest bovendien korter, duidelijker en meer gericht op de kern van correct, integer gedrag.

De code is samen met en door raadsleden zelf vormgegeven en besproken. De code gaat niet om handelingen van inwoners of burgers (daar is een agressiecode voor). Ook gaat het niet om handelingen van collegeleden of ambtenaren, daar zijn aparte gedragscodes voor gemaakt. De regeling gaat bewust ook over 'vermoedens' van schendingen. Nader onderzoek moet dan uitwijzen of er inderdaad sprake is van laakbaar, norm-overschrijdend gedrag. Verder is vastgelegd, dat over de afwegingen die leden maken bij hun handelen, men met elkaar in gesprek blijft. Dit kan helpen inzicht te krijgen in de afwegingen van een individueel raads- of commissielid. De gedragscode biedt leden de handvatten om de juiste afwegingen te maken.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2082766

Steller: J. Hoek

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De gemeenteraad van Hoorn heeft na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 een training- en inwerkprogramma opgesteld. In dit programma was een belangrijke plek gereserveerd voor een goede start op het gebied van integriteit. Naast de risicoanalyses op gebied van de integriteit voor de wethouders is een aantal bijeenkomsten georganiseerd met de raad zelf. Doel was om de gedragscode met behulp van een begeleidingsgroep uit de raad te actualiseren, te verduidelijken en aan te scherpen.

Belang

Het deel met de kernbegrippen van integer gedrag, en het 'klassieke' normatief deel zouden beide blijven bestaan. Maar dan wel vanuit moderne inzichten, en met toevoegen van nieuwe onderdelen zoals een stappen plan bij schendingen of vermoedens van schendingen, en nieuwe gebieden zoals ondermijning van de lokale democratie en des- en misinformatie. Ook was er behoefte aan houvast voor de ethische kant van integriteit. Soms is iets normatief wel toegestaan, maar is het dan ethisch wel verantwoord? Deze discussies moeten doorlopend plaatsvinden.

Centrale vraag

Welke regels wil de gemeenteraad opnemen in de eigen gedragscode zodat deze voldoende handvatten biedt voor integer gedrag in de diverse situaties waarin raads- en commissieleden terecht kunnen komen?

2. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

N.v.t.

3. Beoogd maatschappelijk resultaat

Integer handelende raads- en commissieleden. En het bestaan van een Code die aan inwoners (en voor de leden onderling) duidelijk maakt wat voor de gemeenteraadsleden en de commissieleden van de gemeente Hoorn de te volgen integriteitsnormen zijn.

4. Kaders

Gemeentewet artikel 15 lid 3: De raad stelt voor zijn leden een gedragscode vast.

Als richtlijn: de Handreiking van het ministerie van BZK van 2021 (bijlage, inclusief modelverordening).

5. Argumenten

De nieuwe gedragscode kent een hele andere vorm dan de versie van 2014. Het aantal artikelen is teruggebracht tot de kern, en aangescherpt. Dit maakt dat de code van 2014 en de nieuwe code niet goed te vergelijken zijn. Wel zouden de klassieke normatieve bepalingen en de meer algemene uitgangspunten beide terugkeren. Een vergelijking op artikelniveau is niet mogelijk, vandaar dat er geen was-word lijst is opgesteld.

In maart 2023, een vervolg op een sessie over morele oordeelsvorming, is door de raad gekeken naar de contouren voor een nieuwe Gedragscode.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2082766

Steller: J. Hoek

De volgende onderwerpen zijn besproken:

- Procesmatige bepalingen:
 - Bespreekbaar maken van gedrag
 - Aandacht voor de gedragscode
- Inhoudelijke bepalingen:
 - Omgang met belangen
 - Nevenfuncties
 - Omgang met informatie
 - Geschenken, faciliteiten, diensten, etc.
 - Omgangsvormen binnen en buiten de (commissie)raadsvergaderingen

Integriteit en weerbaarheid gaat verder dan alleen de wet- en regelgeving. Het gaat er ook om hoe leden in concrete situaties 'goed' kunnen handelen. Dat is in elke situatie anders en vraagt om goede afspraken met elkaar in de raad. Daarna zijn in een begeleidingsgroep vanuit de raad het de diverse concepten van de code besproken.

In gedragscodes win het land staan steeds vaker afspraken over het elkaar aanspreken op gedrag. Bijvoorbeeld over:

- Twijfel over hoe een nog niet ondernomen handeling van een ander raadslid zich verhoudt tot de gedragscode
 - Vinden dat de omgangsvormen zijn geschonden of dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag
- In de Hoornse code ontbraken deze afspraken. Ook stond er weinig tot niets over het periodiek updaten, en het geregeld samen doorspreken van voorbeelden/casussen of veranderende normen/ideeën.

Bij nevenfuncties wordt in de nieuwe gedragscode aangesloten bij de Wettelijke regels.

- Het raadslid levert de griffier de informatie aan over de (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het raadslidmaatschap, dan wel binnen één maand na aanvaarding van de (neven)functie en geeft hem de wijzigingen daarin door.
- De informatie betreft in ieder geval de omschrijving van de (neven)functie, de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht, of het al dan niet een (neven)functie betreft uit bezoldigd of onbezoldigd is.
- De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar

Bij omgangsvormen worden de wettelijke kaders en landelijke ontwikkelingen gevolgd:

- Het college- of raadslid voert het debat op de inhoud en speelt niet op de persoon.
- Het college- of raadslid houdt zich tijdens vergaderingen aan het reglement van orde en volgt de aanwijzingen van de voorzitter op.
- Het college- of raadslid laat zich zowel tijdens vergaderingen als in het openbaar in woord, gebaar en geschrift niet onnodig grievend uit over collegeleden of collega-raadsleden.
- Het college- of raadslid onthoudt zich van grensoverschrijdend gedrag.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2082766

Steller: J. Hoek

6. Maatschappelijk draagvlak

N.v.t.

7. Financiële consequenties

N.v.t.

8. Communicatie

De gebruikelijke openbaarmaking van de gedragscode volgt na vaststelling door de raad.

9. Realisatie

De gedragscode wordt direct toegepast na vaststelling.

Hoorn, 21 september 2023

Namens het presidium,

de loco-griffier

J. Hoek

de voorzitter,

J. Nieuwenburg

